

**Міжнародна науково-практична
конференція
21 - 22 травня 2016 року**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРАВОВОЇ НАУКИ
І ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ
В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ
ПРАВОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

м. Суми

УДК 34
ББК 67 я 43
Д 36

*Рекомендовано до друку вченою радою Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, протокол № 4
Від 13 квітня 2016 року*

Редакційна колегія:

Лукаш С. С., доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);

Василенко В. А., кандидат філологічних наук, доцент;

Грובהва В. П., доктор юридичних наук, професор;

Демиденко Н. М., кандидат історичних наук, старший науковий співробітник;

Дуравкіна Н. І., кандидат юридичних наук;

Лук'янихіна О. А., кандидат економічних наук, доцент;

Панасюк О. В., кандидат юридичних наук, доцент;

Сергієнко Т. М., старший викладач.

Д36 Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Збірник матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2016 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. – Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2016. – 328 с.

Збірник містить тези доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції» з проблем юриспруденції, економіки, філософії, історії, психології, лінгвістики, освіти, євроінтеграції на шляху сучасного державотворення в Україні.

УДК 34
ББК 67 я 43

© СФ ХНУВС, 2016
© Видавничий дім «Ельдорадо», 2016

- загальні засади (принципи) трудової діяльності всіх працівників бюро;
- правовідносини із соціального забезпечення працівників бюро та осіб, які звільняються;
- реалізація конституційних гарантій учасників трудових правовідносин;
- міжнародний захист порушених трудових прав працівників.

З вищевказаного випливає, що правовідносини між працівниками Національного антикорупційного бюро та державою носять комплексний характер, який поєднує в собі елементи конституційних адміністративних та трудових правовідносин. Така їх багатогранність завжди позитивно відображається на реалізації громадянами їхнього конституційного права на працю, оскільки досить часто виникають суперечки щодо норм права, які необхідно застосувати в тій і іншій ситуації. У зв'язку з цим, доцільно здійснити систематизацію законодавства у сфері регулювання трудових відносин працівників правоохоронних органів, у тому числі Національного антикорупційного бюро, виклавши положення про проходження ними служби в окремому розділі майбутнього Трудового кодексу України.

Література

1. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14. 10. 2014 № 1698-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. – № 47. – ст. 2051.

К. Ю. МЕЛЬНИК

Харківський національний університет внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРАКТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Проблематика призначення на посади поліцейських є сьогодні гостро актуальною, оскільки на цей правоохоронний орган та його працівників покладаються великі сподівання населення щодо захисту своїх прав і свобод від протиправних посягань.

Слід одразу звернути увагу на закріплення в спеціальному законодавстві у сфері проходження служби в Національній поліції України загального правила, встановленого Кодексом законів про працю України, щодо безстроковості трудових правовідносин. Так, ст. 58 «Безстроковість призначення на посаду поліцейського» Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. № 580-VIII (далі – Закон) передбачає, що призначення на посаду поліцейського здійснюється безстроково (до виходу на пенсію або у відставку), за умови успішного

виконання службових обов'язків (ч. 1). Строкове призначення здійснюється в разі заміщення посади поліцейського на період відсутності особи, за якою відповідно до закону зберігається посада поліцейського, та посад, призначенню на які передусе укладення контракту (ч. 2).

Контракту про проходження служби в Національній поліції України в Законі відведено окрему статтю (ст. 63). Частина 1 цієї статті визначає контракт про проходження служби в поліції як письмовий договір, що укладається між громадянином України та державою, від імені якої виступає поліція, для визначення правових відносин між сторонами. Аналіз даного визначення дає змогу констатувати, що воно є надто загальним та таким, що не містить чітких ознак даної правової категорії, які вироблені наукою трудового права та закріплені в національному законодавстві, зокрема не передбачені особливості змісту цього договору.

Частина 2 ст. 63 Закону містить строки укладення контракту про проходження служби в поліції для різних категорій поліцейських. Так, п. 1 ч. 2 ст. 63 Закону передбачає, що з особами молодшого складу поліції, які вперше прийняті на службу в поліції, контракт про проходження служби в поліції укладається одноразово строком на два роки без права продовження. Частина 6 ст. 63 Закону передбачає правило, згідно з яким після закінчення дворічного строку контракту поліцейський, який був стороною в цьому контракті, за рішенням керівника, якому надано право приймати на службу, може продовжити службу в поліції на підставі наказу відповідно до Закону. Таким чином, по закінченні строку контракту з особою молодшого складу поліції, яку вперше прийнято на службу в поліції, її керівник, якому надано право приймати на службу, повинен прийняти рішення про можливість продовження служби цією особою. Якщо буде прийнято позитивне рішення, тоді видається наказ про призначення на відповідну посаду в поліції, і служба продовжується на безстроковій основі, якщо негативне – поліцейський звільняється за п. 1 ч. 1 ст. 77 Закону (у зв'язку із закінченням строку контракту). Служба призначеної особи в поліції на строковій основі також є можливою у випадках, передбачених ч. 2 ст. 58 Закону.

Пункт 2 ч. 2 ст. 63 Закону встановлює, що контракт про проходження служби в поліції з громадянами, які зараховані до вищого навчального закладу із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, укладається на час навчання. Отже, строк визначеного контракту обмежується строком навчання у відповідному навчальному закладі. Відповідно до ч. 3 ст. 48 Закону випускники вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, після закінчення навчання призначаються на посади в органах (зкладах, установах) поліції наказами посадових осіб

поліції, зазначених у ст. 47 Закону. Виходячи зі змісту ч. 1 ст. 58 Закону випускники призначаються на посади безстроково, за виключенням випадків строкового призначення, встановлених ч. 2 ст. 58 Закону.

Пункт 3 ч. 2 ст. 63 Закону передбачає, що контракт при проходженні служби в поліції із заступниками керівників територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах, науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та керівниками структурних підрозділів зазначених органів, закладів та установ укладається на термін три роки з правом продовження контракту на той самий термін. Зміст цієї норми свідчить про те, що призначення на вищевказані посади неможливе без укладення контракту. При цьому національний законодавець не обмежує кількість переукладень контракту. Строк другого та кожного з наступних контрактів може бути лише три роки.

Пункт 4 ч. 2 ст. 63 Закону передбачає, що із заступниками керівників поліції та керівниками територіальних органів поліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних установ, ректорами (керівниками) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, та керівниками до них керівниками контракт укладається строком на чотири роки з правом продовження контракту одноразово строком до чотирьох років. Виходячи зі змісту цієї норми слід констатувати, що призначення на вищевказані посади неможливо без укладення контракту. Перший контракт при призначенні на відповідну посаду укладається строком на чотири роки. Другий контракт може бути укладено на будь-який строк у межах чотирьох років за рішенням керівника, якому надано право приймати на службу. Подальша можливість переукладення контракту не передбачена, а тому поліцейський повинен бути звільнений із займаної посади по закінченні строку другого контракту. Це не виключає можливості його працевлаштування на інші посади в поліції. Пункт 5 ч. 2 ст. 63 Закону встановлює, що з керівником поліції контракт укладається строком на п'ять років з правом продовження контракту одноразово строком до п'яти років. Коментар зазначеної норми аналогічний попередньому.

Вважаю певним позитивом встановлення виключно контрактної основи комплектування посад керівників та заступників керівників поліції, територіальних органів, закладів та установ поліції, а також керівників їх структурних підрозділів. Разом з тим, на мій погляд, не зовсім правильно обмежувати кількість переукладень контракту для окремих із вищезазначених категорій поліцейських, оскільки такий крок може потягти розмивання професійного ядра та зниження ефективності діяльності відповідних органів поліції.

Частина 5 ст. 63 Закону передбачає, що контракт є підставою для видачі наказу про прийняття особи на службу в поліції та/або призначення її на відповідну посаду. Таким чином, у випадках, коли Закон передбачає необхідність укладення контракту про проходження служби в поліції, буде мати місце юридичний фактичний склад, що являє собою сукупність юридичних фактів, які відбуваються у певній послідовності (контракт та наказ). Останнім у ланцюжку юридичних фактів є наказ про прийняття особи на службу в поліції та/або призначення її на відповідну посаду, з виданням якого завершується формування юридичного складу, що породжує правовідносини з проходження служби в поліції.

Слід також відзначити, що ст. 63 Закону містить ще низку важливих норм, які регламентують порядок застосування контракту в Національній поліції України. Разом з тим у ній відсутня норма щодо порядку переукладення контракту. Сьогодні існує загальне правило, згідно з яким контракт за два місяці до закінчення строку його чинності за угодою сторін може бути продовжено або укладено на новий строк (п. 24 Положення про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19. 03. 1994 р. № 170). Якщо цього зроблено не буде, то працівник звільняється у зв'язку із закінченням строку контракту. Вважаю, що відповідна норма повинна міститися і в ст. 63 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. № 580-VIII.

І. О. ОСТАПЕНКО

Харківський національний університет внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМІЦНЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ

В умовах проведення адміністративно-правової реформи в Україні важливе значення мають питання організації оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності, які покладаються на Збройні Сили України.

Нині існують різноманітні загрози для суверенітету України: від політичних способів тиску на нашу державу, включаючи інформаційну агресію, перешкодження економічній стабільності, доступу до різноманітних, життєво важливих ресурсів, аж до відвертого шантажу і погрози військовою агресією.

Під час кризових ситуацій системи державного управління не можуть в повній мірі забезпечити ефективність управлінського впливу, не встигаючи адекватно реагувати на трансформацію соціально-економічних та правових відносин.